

A young girl with long, wavy blonde hair is smiling broadly, her eyes squinted in happiness. She is wearing a light-colored, floral-patterned dress. In her right hand, she holds a green, looped object, possibly a piece of string or a small toy. The background is a bright, sunny outdoor setting with a colorful kite flying in the sky and blurred greenery in the distance. The overall mood is joyful and carefree.

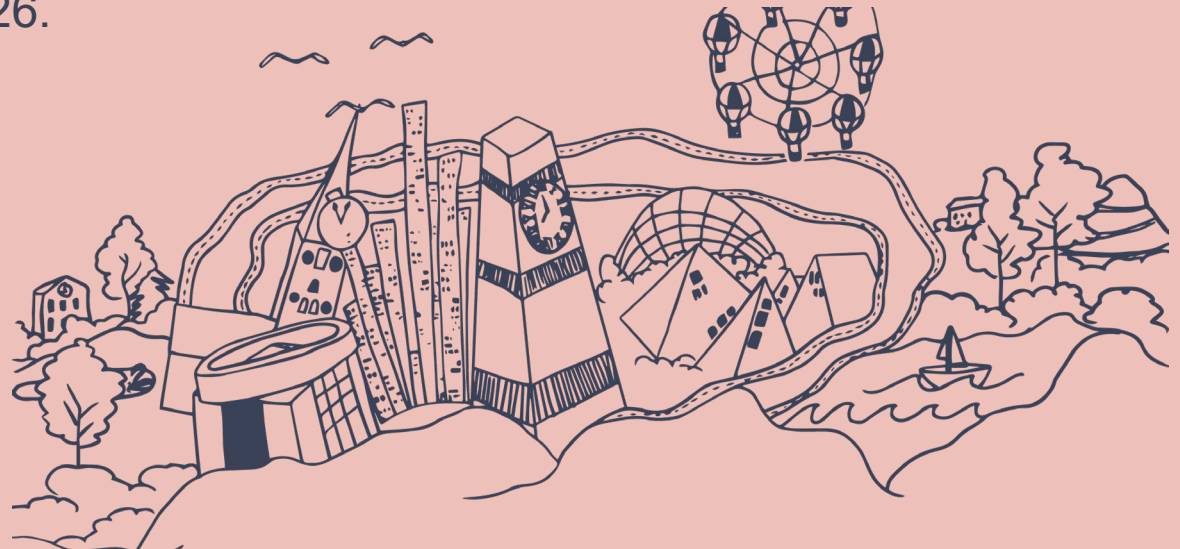
Dagtilbud for alle

En del af arbejdet med Brede børnefællesskaber

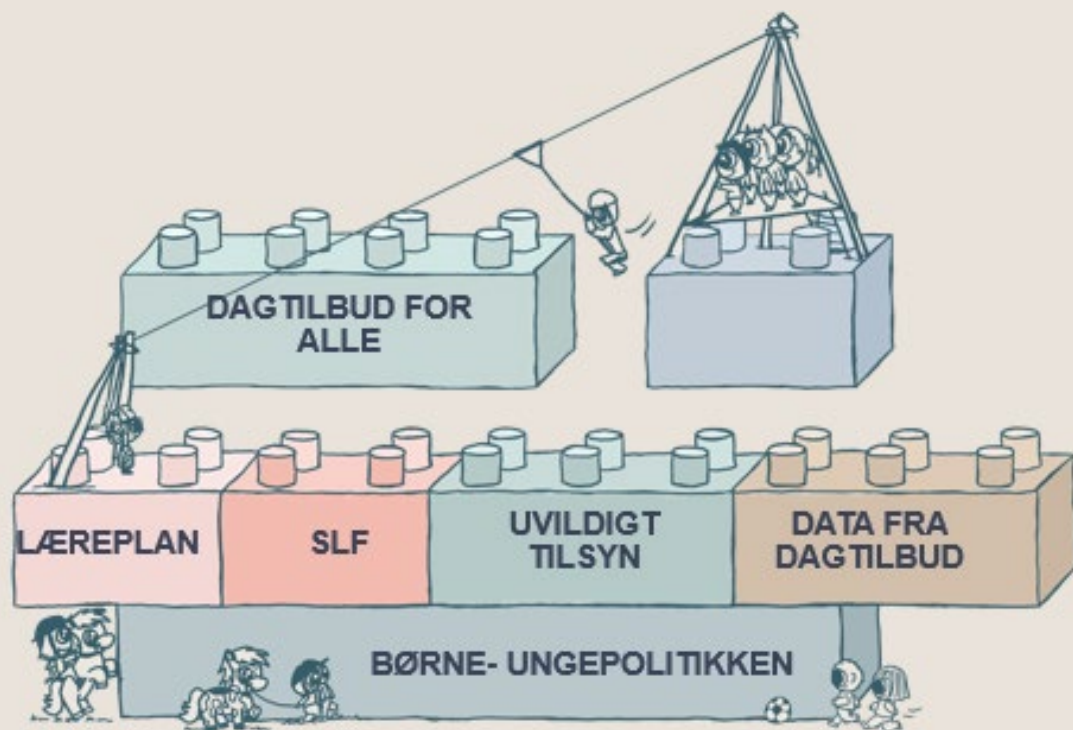
Dagtilbud for alle har to spor

- **Praksisnær kompetenceudvikling i alle dagtilbud**
- **Prøvehandlinger i udvalgte dagtilbud, der kan medvirke til ny praksis i læringsmiljøer om børn, der har brug for en særlig tilrettelagt praksis.**

Denne præsentation omhandler den praksisnære kompetenceudvikling, der arbejdes med i alle dagtilbud i 2024, 2025 og 2026.

DAGTILBUD FOR ALLE - praksisnær kompetenceudvikling, der bygger videre på arbejdet med at skabe høj kvalitet i alle dagtilbud

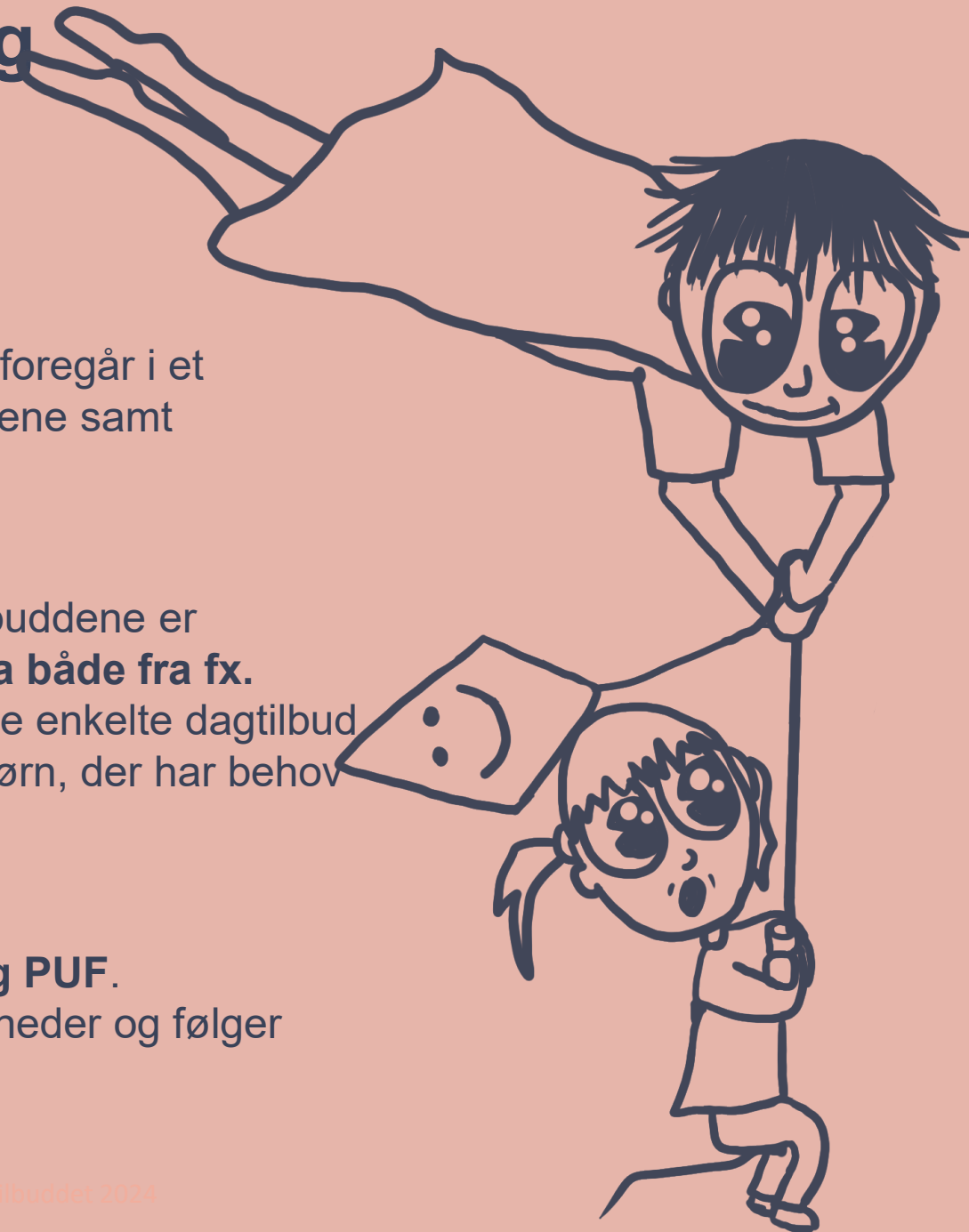
Byrådet har besluttet at:

Alle dagtilbud skal arbejde med specialpædagogiske principper og kompetenceudvikling under overskriften "Dagtilbud for alle". Målet er at flere børn kan trives og udvikle sig i deres almene dagtilbud.

Praksisnær kompetenceudvikling i alle dagtilbud

Hvordan:

- I 2024-2026 gennemfører alle dagtilbud forløb med praksisnær kompetenceudvikling. Kompetenceudviklingen foregår i et samarbejde mellem ledere og medarbejdere fra dagtilbuddene samt konsulenter fra PPR og PUF.
- Kompetenceudviklingen **baseres på lokal praksis**. Dagtilbuddene er involverede i udvikling af forløbene med afsæt i **lokale data både fra fx. uvildige tilsyn og anden relevant data og ressourcer** i de enkelte dagtilbud og deres afdelinger. Fx fra samarbejdet med PPR om de børn, der har behov for en særlig tilrettelagt praksis i dagtilbuddet.
- Hvert forløb tilkobles et team på **2 konsulenter fra PPR og PUF**. Konsulenterne understøtter kompetenceudviklingen i 6 måneder og følger herefter op for at forankre indsatsen.

Kompetenceudvikling – Dagtilbud for alle 2024-26

Opstartsmåned er vejledende og aftales nærmere i samarbejdet mellem dagtilbudsleder og konsulenter

Måned	2024 (11)	2025 (15)	2026 (10)
Januar		Skødstrup ,Lystrup-Elsted, Gl. Åby, Beder Malling Solbjerg Mårslet, Harlev, Søndervang Vestergaard	Tovshøj, Åbyhøj, Strandens, Skåde-Højbjerg
Februar	Kolt Hasselager , Frederiksbjerg	SDT Kløvernetværket + Netværk 20-12 + De 5 på tværs	
Marts	Skæring/Sølyst, Hasle		
April	Skjoldhøj	Risskov , Christiansbjerg, Sabro	Ellevang, Langenæs, Lisbjerg-Trige- Spørring Brabrand Søens
Maj	Stavtrup		Holme-Rundhøj, Tranbjerg
Juni			
August	SDT – KNUD og Syd, Viby Rosenvang, Tilst, Midtbyen + Ø	Trøjborg, Skovvangen, Skejby- Vorrevang Nordbyernes, Brabrand	
September	Møllevang		

Formål med kompetenceudviklingen

- Styrke alle børns deltagelsesmuligheder i børnefællesskab er i dagtilbuddenes læringsmiljøer.
- Forebygge mistrivsel og behov for segrering i specialtilbud, med deraf følgende risiko for udsathed i barnets liv på lang sigt.

ALLE BØRN OG UNGE FØLER, DE KAN VÆRE SIG SELV

BØRN OG UNGE BEVARER DERES NYSGERRIGHED

ALLE BØRN OG UNGE FØLER SIG SOM EN DEL AF ET FÆLLESSKAB

VI ER PÅ VEJ TIL AT LYKKES NÅR...

BØRN OG UNGE TRIVES FYSISK OG MENTALT

BØRN OG UNGE LYTTER TIL HINANDEN

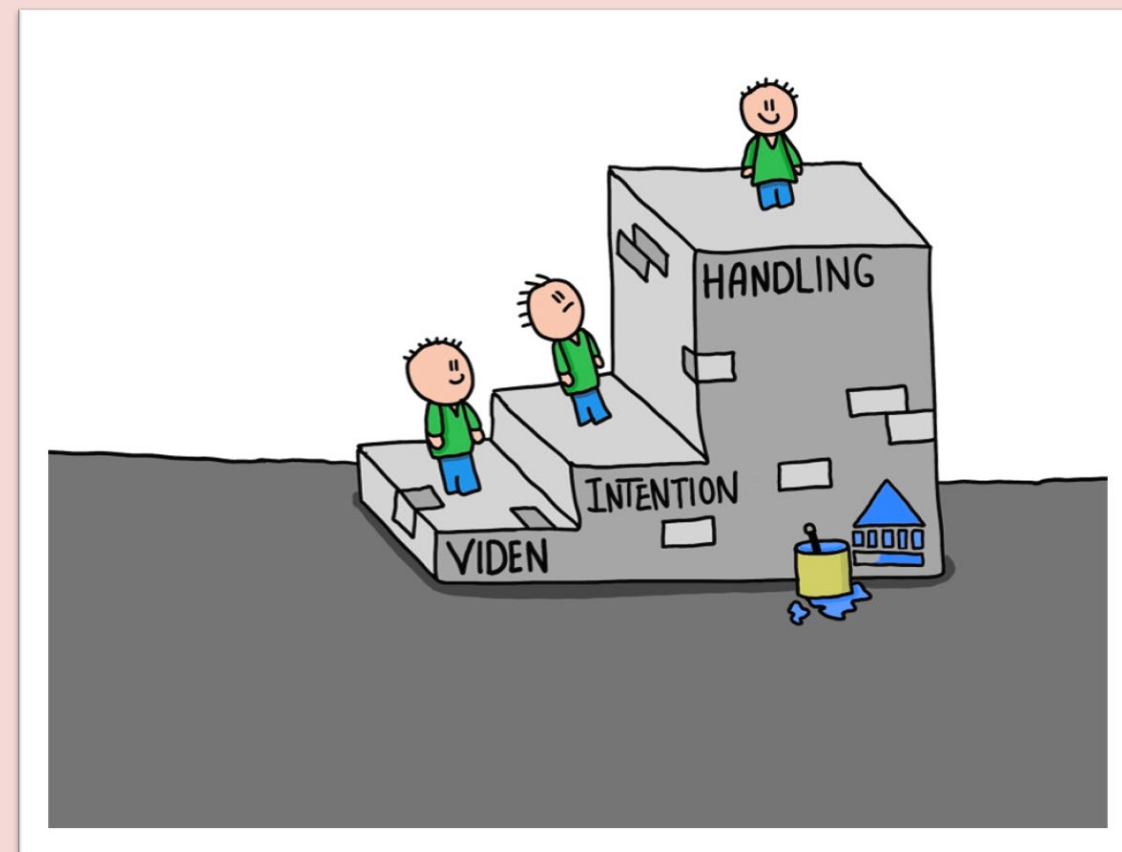

ALLE BØRN OG UNGE HAR MINDST EN VOKSEN, DE KAN GÅ TIL

Hvad vil vi opnå med kompetenceudviklingen

- At alle børn oplever, at de er en værdifuld del af børnefællesskabet i læringsmiljøet, at alle børn møder passende forventninger og udfordringer, mening, mestring og progression.
- At det pædagogiske personale oplever sig som et fagligt fællesskab, der gennem aktionslæring udvikler den professionelle dømmekraft og handlekompetence i arbejdet med kvaliteten i de pædagogiske læringsmiljøer samt bruger specialpædagogiske principper i arbejdet med at skabe deltagelsesmuligheder for alle børn.
- At det pædagogiske personale er nysgerrigt, fagligt undersøgende og eksperimenterende, når der er børn, der kræver en særligt tilrettelagt indsats for at kunne deltage i børnefællesskabet.
- At lederne støtter personalet i denne opgave ved at være fagligt ledende og tæt på den pædagogiske praksisudvikling.

Før, under og efter kompetenceudviklingen -et eksempel

Juni

Læringsamtale og aftaler om fokus i kompetenceudviklingen

August - Januar

Praksisnær kompetenceudvikling i dagtilbuddet med workshops og øvebaner i både lederteam samt afdelinger på alle stuer blandt børnene.

Marts, maj og august

Opfølgingsbesøg i dagtilbuddet mhp. forankring

Roller i kompetenceudviklingen

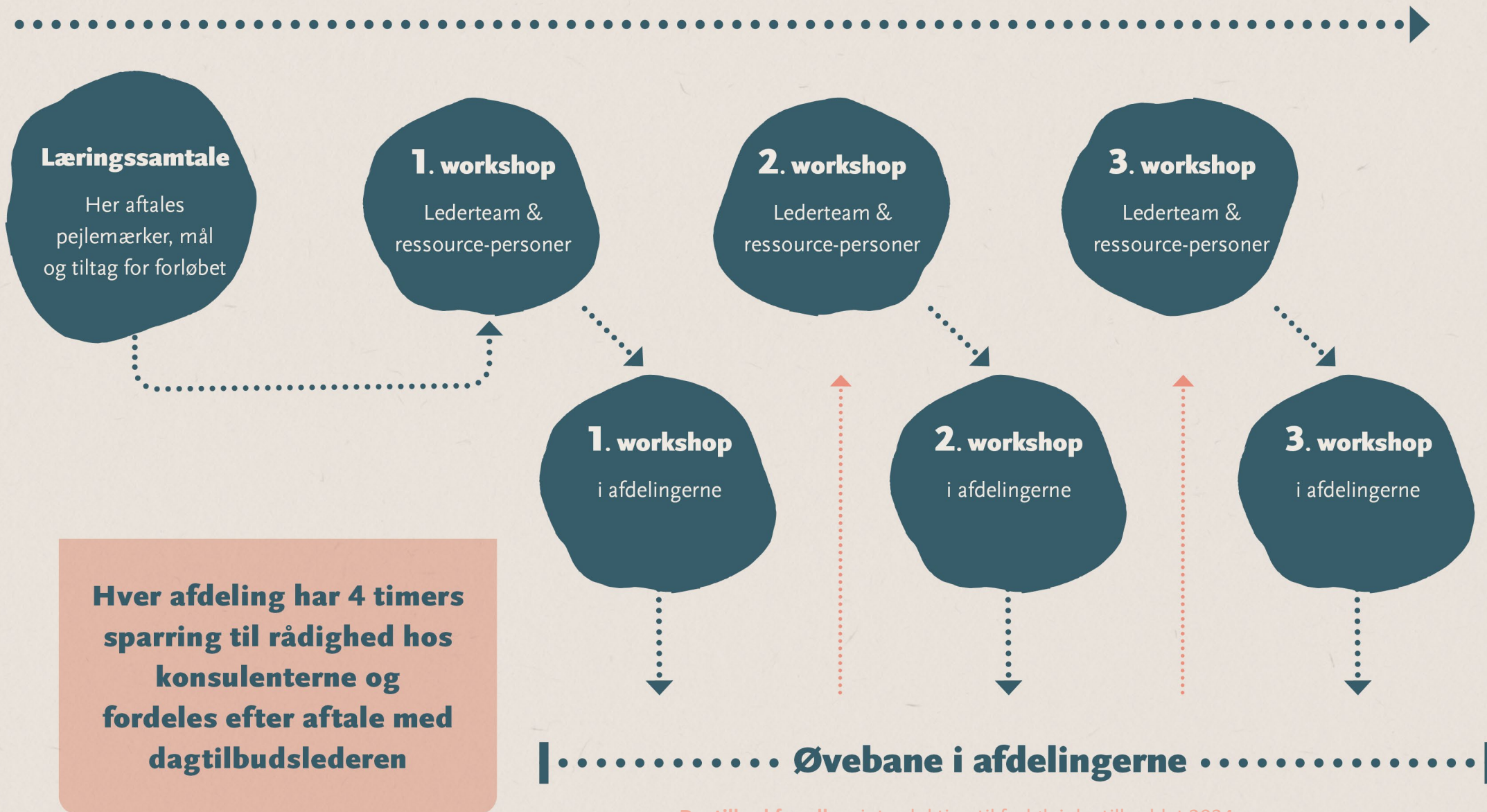
- Dagtilbuddets lederteam, dagtilbudslederen og de pædagogiske ledere, er ansvarlige for kompetenceudviklingen i dagtilbuddet og afdelingerne.
- De to konsulenter fra PPR og PUF planlægger i samarbejde med dagtilbudslederen kompetenceudviklingen i dagtilbuddet og er fagligt understøttende. Herunder workshops for lederteamet med øvebaner, hjælper lederne med at lave proces for forløb i afdelingerne, besøger praksis og giver sparring. På den måde støttes lederne i den faglige ledelse af kompetenceudvikling med Dagtilbud for alle. Konsulenterne hjælper den pædagogiske leder med at blive klar til at lave oplæg og processer i egen afdeling.
- Alle medarbejdere er en del af kompetenceudviklingen og har øvebaner på stuerne/i grupperne. De valgte øvebaner understøttes gennem observation, refleksion, sparring og systematisk opfølgning fra den lokale ledelse i samarbejde med ressourcepersoner og konsulenter.

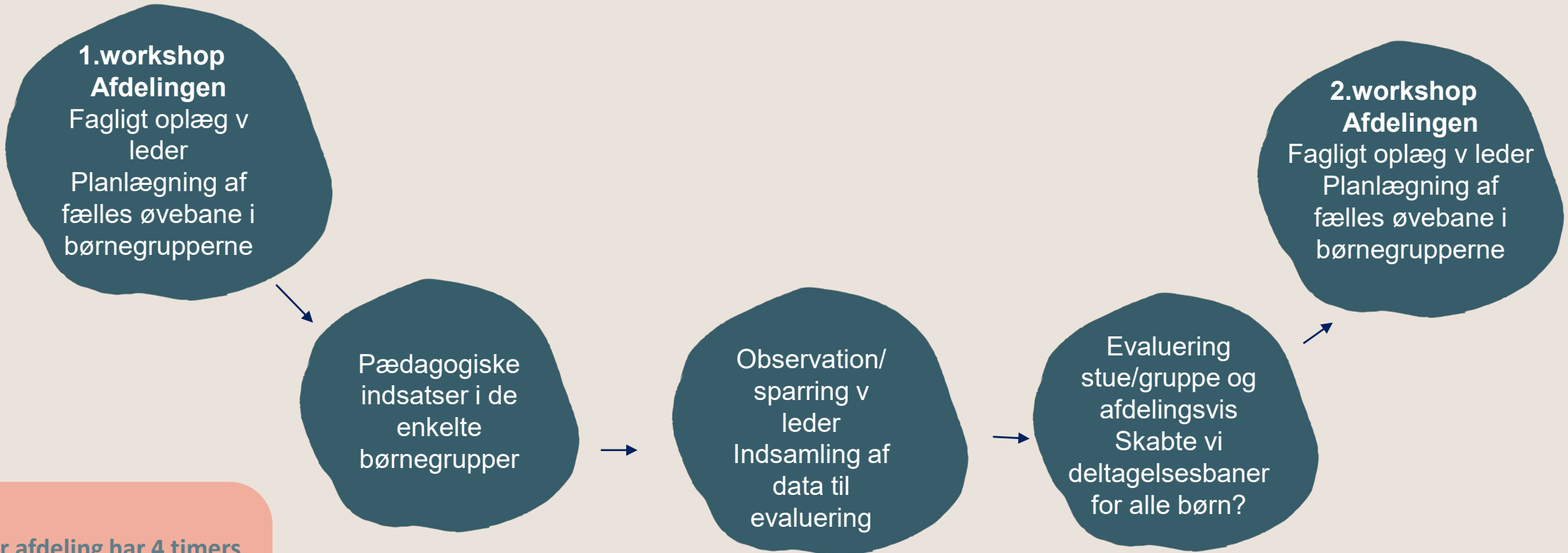
Mål for lederteamet er at

- Lede visionen med bredere børnefællesskaber og Dagtilbud for alle i afdelingerne med betydning for alle børn
- **At lave oplæg på workshops, følge op, give sparring og være fælles lærende i forløbet i dagtilbuddet**
- Arbejde med afsæt i fælles systematik og udviklingsplan, som anvendes til implementering af forløbet
- Understøtte det systematiske arbejde med kvaliteten og evalueringskulturen med betydning for alle børn
- Understøtte anvendelse af specialpædagogiske principper I praksis

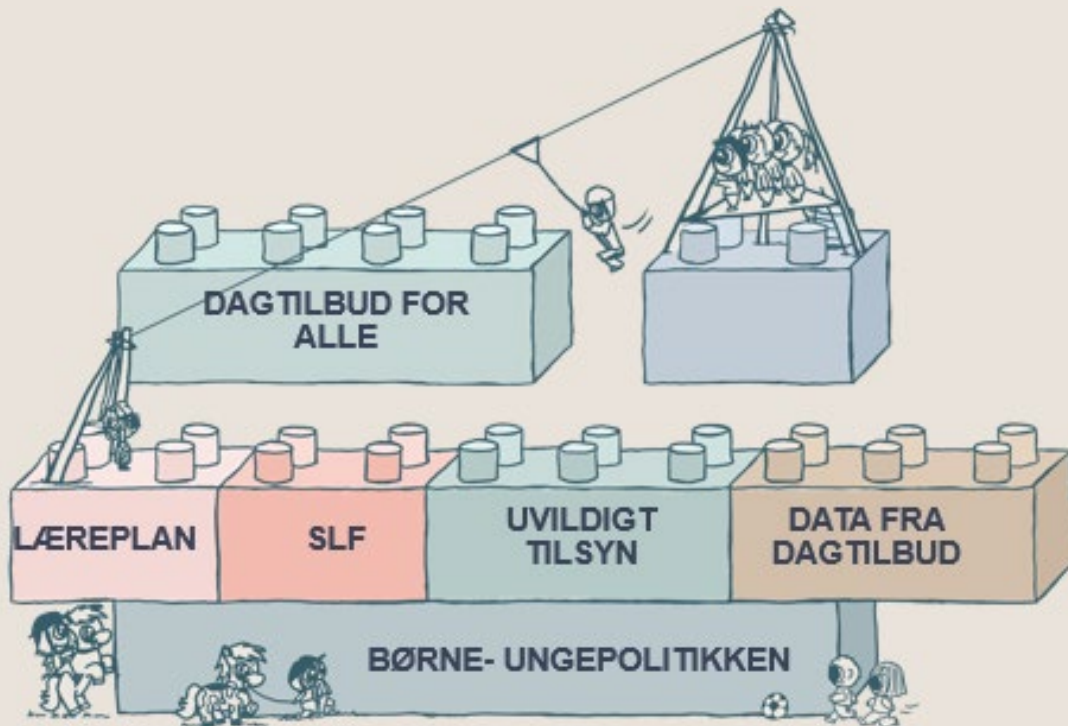
Workshops og øvebaner i afdelingerne

Hver afdeling har 4 timers sparring til rådighed hos konsulenterne og fordeles efter aftale med dagtilbudslederen

Fælles øvebane i hver gruppe/stue mhp. at udvikle læringsmiljøer, der giver deltagelsesmuligheder for alle børn

Fælles ramme om kompetenceudviklingen

- Der er en fælles ramme om kompetenceudviklingen med workshops i lederteamet og tid til sparring/vejledning i afdelingerne.
- Beslutninger og opmærksomhedspunkter fra læringssamtalen sættes i spil i relation til tre grundlæggende pædagogiske temaer: 1. Relationer og kommunikation, 2. Fysiske læringsmiljøer, 3. Organisering og samarbejde.
- Der vil være materialer og skabeloner, hvoraf nogle er obligatoriske og andre valgfri. Fx slides med noter, film, skabeloner til udviklingsplan, procesplaner og øvebane, ramme om observationer og sparring.

Kulturudviklingen med Stærkere læringsfællesskaber fortsætter i forløbene

Stærkere Læringsfællesskaber

Fælles værdier og vision

Fokus på børn og unges læring og udvikling

Samarbejde

Reflekterende dialoger

Styrke den professionelle dømmekraft

Tid, struktur, rammer, beslutningskompetence, menneskelige ressourcer

Med inspiration fra Thomas Albrechtsen: Professionelle Læringsfællesskaber (2013)

Fælles værdier og vision

Fælles forståelse af hvilke værdier og visioner der ligger til grund for vores arbejde med børnene.

Fokus på børn og unges læring og udvikling

Hvad har børnene brug for at vide og kunne?
Hvordan ved vi, de lærer og udvikler dette?
Hvad gør vi, hvis børnene ikke lærer eller udvikler sig?
Hvordan sikrer vi deltagelsesmuligheder for alle børn?
Hvordan sikrer vi fortsat progression for de børn, der har nået målene?

Samarbejde

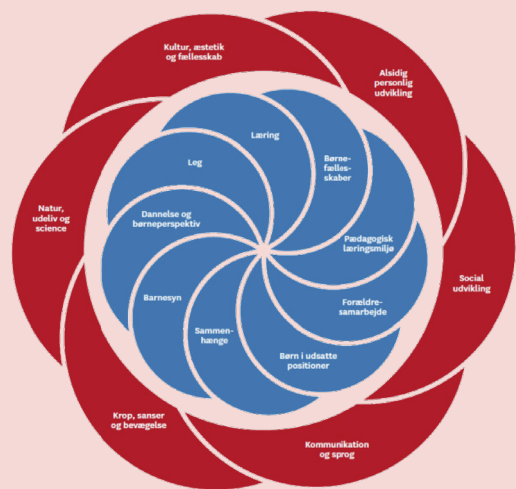
Tager et kollektivt ansvar for børnenes trivsel, læring og udvikling.
Det datainformeret, systematiske og forpligtende samarbejde om at skabe læringsmiljøer af høj kvalitet.

Reflekterende dialoger

Arbejder datainformeret med reflekterende og professionelt undersøgende metoder fx medarbejdernes og ledernes fælles øvebaner
Vi skaber ny viden gennem fælles refleksioner

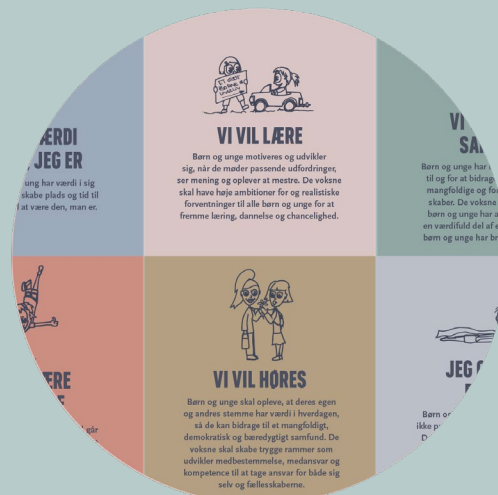
Styrke den professionelle dømmekraft

Fremmer læring og faglig identitet blandt pædagogisk personale og ledere til gavn for børnene.
At styrke den professionelle dømmekraft er dermed en fælles opgave for læringsfællesskabet - ikke en individuel opgave.

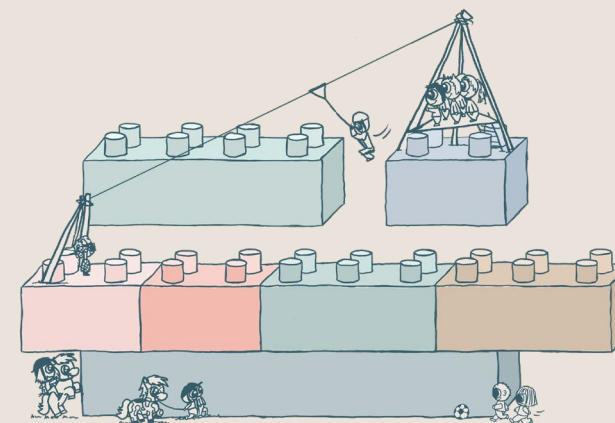

Dagtilbudsloven og den styrkede læreplan

Fundament i forløb

Børne- og Ungepolitikken

Formål og mindset i Brede børnefællesskaber

Kompetenceudviklingen retter sig mod trin 1 og 2 i arbejdet med at skabe deltagelsesmuligheder for alle børn.

Dagtilbud for alle

Trin 3

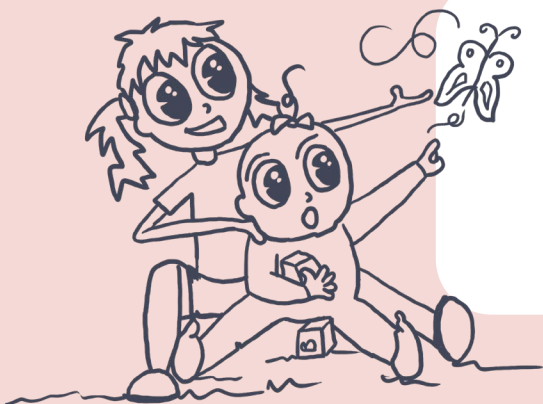
Intensive, individuelle indsatser på baggrund af konsultation

Trin 2

Individuelle indsatser i gruppen/stuen

Trin 1

Indsatser for hele gruppen/stuen

Specialpædagogiske principper I almenmiljøerne - hvad betyder det

Specialpædagogiske principper handler om at tydeliggøre koderne i læringsmiljøet, så alle børn oplever forudsigelighed, mening, passende forventninger, positiv kontakt, legemuligheder samt progression I deres læring og udvikling.

Det betyder, at læringsmiljøet grundlæggende justeres og er fleksibelt efter de behov og forudsætninger, der er i børnegruppen med henblik på at styrke alle børns deltagelsesmuligheder.

Specialpædagogiske principper kommer til udtryk ved særlige tiltag, der styrker enkelte børns mulighed for deltagelse I børnefællesskabet.

Viden der tages afsæt i

Vidensgrundlaget i Dagtilbud for alle er den fælles kvalitetsforståelse i den pædagogiske læreplan, viden om og erfaringer med anvendelse af specialpædagogiske principper, som i Nest møder dagtilbud samt andre elementer i arbejdet med børns deltagelsesmuligheder i dagtilbud.

Der vil blive arbejdet med både strukturelle og processuelle elementer i udviklingen af pædagogikken.

Heraf med **positive forventninger og interaktioner med alle børn**, med tilrettelæggelse af **fysiske læringsmiljøer**, som understøtter alle børn samt med en **organisering af og samarbejde**, som passer til børnegruppens behov.

Der trækkes på anerkendt viden fra f.eks. Malene Ringvad om faglig ledelse, Louise Klinge om arbejdet med relationskompetence, Bo Hejlskovs tilgang til low arousal i det pædagogiske arbejde mv.

Dagtilbud for alle skal ses i sammenhæng med indsatser og den kulturudvikling, som allerede er i gang.

Et eksempel på, hvordan der kan arbejdes med specialpædagogiske principper i almenpraksis

På Søhestestuen har gruppen med de ældste børn svært ved at lege sammen.

I gruppen er Sisse, som viser tegn på mistrivsel, har mange konflikter med de andre børn, og det er svært for de voksne at guide hende, uden hun får det svært.

Hun leger ofte alene eller med et mindre barn, hvor hun kan styre legen. Når hun får det svært, kommer hun til at slå, og de andre børn bliver let bange for hende.

Anton er dominerende i gruppen. Han har svært ved at rumme andre børns input til legene, og det skaber konflikter. Han vælger ofte at udelukke en eller flere fra legen, hvis de ikke accepterer hans legeforslag.

Medarbejderne reflekterer over, hvordan de kan arbejde med at skabe et læringsmiljø, der giver Sisse bedre mulighed for at deltage i børnefællesskabet. Herunder med fokus på hendes nærmeste udviklingszone og position i børnefællesskabet.

Ligeledes vil de arbejde med at skabe læringsmiljøer hvor Anton under trygge og tydelige rammer kan øve sig i at gå med på andres initiativer.

De aftaler på skift at iagttage i hvilke situationer i løbet af dagen, Sisse har det bedst, indgår i positivt samvær med de andre, og det lykkes at skabe en støttende ramme for Sisse.

Ligeledes vil de iagttage hvornår legene fungerer godt og ikke afbrydes af konflikter omkring Anton, og hvornår det lykkes dem at støtte børnene i legen, så Anton kan rumme de andres initiativer og samtidigt trives i legen.

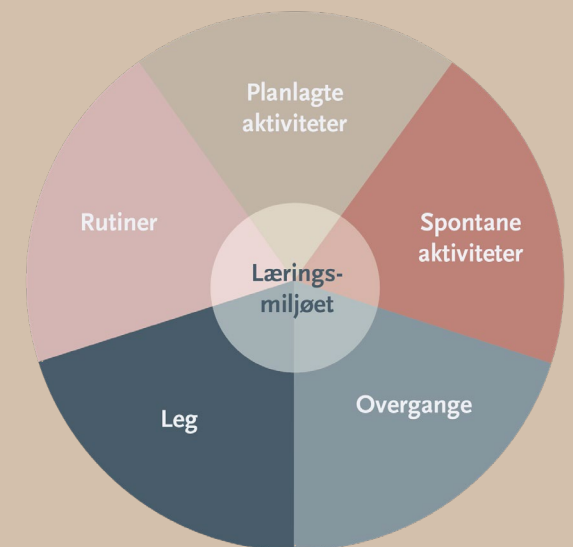
Hvad er de enkelte børns styrker og kompetencer, og hvordan kan de bringes i spil i legene, så børnefællesskabet bliver trygt og inkluderende?

Hvordan kan vi indrette på en måde der inspirerer og guider til gode lege og giver mulighed for at lege uforstyrret

Hvordan kan vi organisere os, og fordele opgaverne mellem os hen over dagen, så der er i hvert fald én, der kan fordybe sig i opgaven at støtte børnene i deres lege, på de tidspunkter, hvor der er børneinitierede aktiviteter.

Sparring, der skaber værdi med betydning for børnene

- 4 timers sparring til hver afdeling, der understøtter kompetenceudviklingen.
- Dagtilbudsleder beslutter, hvordan timerne fordeles.
- Sparringer støtter ledelsen i arbejdet med faglig ledelse af kompetenceudviklingen:
 - Sparring på arbejdet med oplæg i afdelingen, processer og indhold i øvebaner på stuer/i grupper med afsæt i den pædagogiske leders procesplan.

Økonomisk ramme og midler til kompetenceudviklingen

Byrådet har afsat 55 mio. kr. til arbejdet med Brede børnefællesskaber.

Heraf er der afsat i alt 26,6 mio. kr. til indsatsen Dagtilbud for alle, fordelt over en 4-årig periode fra 2023-2026.

Ca. 88 % af beløbet fordeles til dagtilbuddene, fordelt efter deres størrelse/børnetal.

Eksempel:

Solbjerg-Mårslet Dagtilbud har 4,5% af Aarhus

Kommunes samlede antal børn i dagtilbudsalderen og får en tilsvarende andel af puljen.

Økonomisk ramme

Sådan kan midlerne bruges i dagtilbuddet

De tildelte midler bruges i det kalenderår, hvor dagtilbuddet arbejder med forløb med praksisnær kompetenceudvikling i Dagtilbud for alle.

Midlerne skal anvendes til at fremme organisatorisk læring i alle afdelinger i dagtilbuddet samt i Børn og Unge.

Midlerne bruges fx:

- Til at afsætte mere tid til faglig refleksion. Gerne på tidspunkter, hvor det er muligt at inddrage kendte voksne for børnegruppen: Fx fra kl. 16-17.
- Til frikøb af ressourcepersoner som faglige fyrtårne som kan bidrage i forløbet med fx observationer og sparring.
- Til at kunne sætte medarbejdere op i tid så dagtilbuddet kan arbejde med forløbet med kendte voksne.